

Nro. 6.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Pénteken Julius 19-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Eő Csász. Kir. Felsege méltóztatott Gróf *Wenckheim Ferentz* Fő Nagyságát, a' Felseges Kir. Udvari Magyar Kamarának Concipistáját Csász. Királyi Kamarás Úrrá tenni. — A' Bétsi régi Universitásnak egyik érdemes tagját, a' természeti históriának rendes és közönséges Professorát, több tudós társaságoknak tudós tagját, a' Leopold Rendjének Ritterjét, *Scherer János András* Urat, két testvérivel egyetemben, úgymint *Scherer József* Cs Kir. Tanátsost, táborig Stabilis orvost, és a' Medico Chirurgica Jozefina Akadémiának Professorát 's Vice Directorát, és a' Hertzeg Reusz-Plauen gyalog Regementénél szolgáló fő Strázsamestert *Scherer András* Urat, megkülömböztetett

érdemeikre nézve minden törvényes maradékaikkal egyetemben, minden taksafizetés nélkül az Austriai Nemesei rendibe fel venni.

E' folyó Julius holnapjában következő szerentsétlen történetek estek ezen Csász. Rezi-dentziában. — Az utolsó Frantzia háború alatt egy ide való lakatos mester több régi flinta tsőket vásárlott, mellyeknek egyikéből fűvót akarván tsínálni, Julius 12-dik napján inassának ál adta, hogy azt a' tűzbe tegye. Mellyet ez végbe vivén, allig tette azt a' tűzbe, midőn már el-sült, és az abban vólt 's megrosdásodott kemény töltés ki pattant, 's az ott állott lakatos mester derekán általment, mellyből kapott sebében, keserves fájdalmak közt három óra múlva e' világból kimúlt. — Az előtt harmad nappal, úgymint Julius 10-dik napján, egy 10 esztendőös gyermek a' Duna vize partyán jádzódván, midőn egy úszó fátskát a' vízből kivonni igyekezett vóina, abba bé bukkant, 's a' vízbe fúlt.

Magyar Ország.

A' múlt Junius holnapnak 26 és 27-dik napjait két fontos tárgyak tettek nevezetesekké, úgymint elsőben, a' nagy méltóságú Kalotsai Érsek *Kollegradi Kollonich László* Eő Excellentiája neve napjának fényes meg innepeltetése, ki-nek tiszteletére sok úri és papi rendből való személyek jelentenek meg, estére minden ott lakó világi Uraknak, és Kanonokoknak házaik ki vóltak világosítva, 's elmés felüírásokkal felékesítve.

A' következett napon Fő Tisztelendő *Katona István* Kanonok Úr Magyar Ország híres historiografusa, munkás és hasznú éle ének 70 dik esztendejében, papi hivataljának jubileumát tartotta,

melly alkalmatossággal ez az öreg Aron maga mondotta a' sz. misét, melly alatt néki a' legöregebb Kanonok szolgáltak, a' kissebb szolgálatoakat pedig más derék érdemes Papok tették.

Az ifjú nevendék papság, mellyet az egyházi ékesen szóllásban régtől fogva oktat, az által jelentette ki eránta való háládatos indúlatját, hogy ezen alkalmatossággal örvendező magyar versekkel tisztelte meg kedves Tanítóját.

Frantzia Birodalom.

A' belső dolgokra ügyelő Frantzia Ministernek Montalivetnek az a' beszédje, mellyet ő a' Törvénytévő Tanátsnak 30 dik Juniusi gyűllésében mondott, következő módon adatik elő a' Frantzia Monitórnek 1-ső Juliusi darabjában:

Uraim! A' Kigyelmetek usolsó ülésétől fogva 16 osztályokkal, öt milliom lakosokkal, 100 milliom frank jövedelemmel, 300 óránira nyúló tengeri partokkal, 's azoknak minden segedelembéli kútfejeivel szaporodott a' Frantzia Birodalom. A' Rhénus, Maas, és Schelde folyóvizeknek torkai hozzánk nem tartoztak, a' belső kereskedés szoros határok közzé vólt szorítva, az Ország közepén fekvő osztályoknak terméseit idegen harmintzadokon kellett által vinni a' tengerhez. Ezek az alkalmatlanságok örökre elenyésztek. A' Scheldének (Scaldisnak) tengeri tárháza, mellyhez igen nagy reménység lehet, minden azt illető kiterjedéssel megöregbítettett. — Az Ems, Weser, és Elbe folyóvizeknek torkai által birtokábaléptünk azoknak az építő fáknak, mellyekkel Német Ország bővölködik. — Az Ország határai a' Bálticum tengerhez támaszkodnak, és mivel ennél fogva az északi Európával

egyenes egyességünk van, könnyű leszen onnan minékünk árbotzfákat, kendert, rezet és egyéb hajó építéshez szükséges eszközöket hordani. Most minden építésre való matériálék hatalmunkba vannak, a' mellyek Frantzia, Német, és Olasz Országokban teremnek."

„A' Frantzia Országhoz ragasztatott Simplon hegye új egyességet szerzett minékünk Olasz Országgal. Rómának egyesítettése által azt a' kedvetlen következt, melly a' mi északi és déli Olasz Országban lévő ármádiáink közt vólt, eltörölte, és a' közép tengerben újjabb tengeri partokat szerzett minékünk, mellyek Toulonra nézve éppen oly hasznosak és szükségesek, mint az Adriai tenger Velentzére nézve. — Ez az öszveszerkeztetés egyszersmind azt a' kettős hasznot szerzette minékünk, hogy a' Pápák már most nem telyes hatalommal bíró fejedelmek, és Frantzia Országtól nem idegenek. — Olvassuk tsak meg a' históriákat, és emlékezzünk meg mind azokról a' rossz következésekről, mellyeket a' világi és papi hatalomnak öszve keverése a' vallásnak okozott, a' szent ügyeket szüntelen öszve zavar-
ták a' Pápák a' világiakkal. A' 8-dik Henriknek feleségétől való elválása nem okozta Anglia Országának a' Római Anyaszentegyháztól való elszakadását, hanem a' Sz. Péternek fizetni szokott adó."

„Kétségkívül igen hasznos az Orzágra nézve, hogy a' Római Püspök, a' mi vallásunk feje tőlünk idegen ne legyen, és hogy ő a' valláshoz való szeretettel a' hazai szeretetet is szíve szerént öszve kaptsollya, melly a' nagy lelkűségnek egy valóságos tzimere. Egyébaránt ezen

egyetlen egy eszköz által lehet azt az igasságos befolyást, mellyel a' Pápának a' Papságra nézve bírni kell, az Ország sarkalatos principiumaival avagy törvényivel megegyesíteni, mellyek semmi idegen Püspöknek nem engednek a' befolyásnak gyakorlására hatalmat "

A' mi a' vallást illeti.

A' Császár avval az indulattal, melly az ő Felsége papjait lelkesíti, tökéletessen meg van elégedve. Az Ország kormánya az egyházi gyülekezetnek is szükségeire ügyel. Ennek nyilvánvaló tanúbizonyságai a' kissebb semináriumnak felállítása, sok nagyobb semináriumoknak a' felsőbb tudományoknak gyarapításokra tzelző fundáltatások, a' templomoknak mind azokban a' helyekben való visszaállítatások, a' hól azok elváltak pusztítva, és több nagy és fő templomoknak elvégeztetések, mellyeknek tökéletességre való vitetéseket a' revolutio félbe szakasztotta, mellyek tagadhatatlan bizonyságai annak a' részvételnek, mellyet a' kormányszék a' közönséges Isteni tisztelet fényességére, és a' vallás javára nézve magában érez."

„Azok a' vallásbéli tzivódások, mellyek a' mi politikai nyughatatlanságainknak következései vóltak, egészlen elenyésztek; Frantzia Országban tsak olly papok vagynak, a' kik a' Püspökökkel jó egyességben élnek, az ő vallásbéli principiumaikban meg egyeznek, és engedelmeskednek a' kormányszéknek. Mivel darab időtől fogva 17 Püspökségek üresültek meg, és két különböző időpontban, úgymint, 1805-dik esztendődtől fogva 1807 dikig, és 1808-dik esztendődtől fogva a' jelen való időig a' Concordatának azo-

kat a' bérekesztő tikkelyeit , mellyekben arra kötelezte vala magát a' Pápa , hogy azokat a' Püspököket, a' kiket a' Császár kinevezett, hivataljokban bé fogja iktatni, bé nem tellyesítette. Arra való nézve kéntelen vólt a' Császár a' maga birodalmában lévő minden Püspököket öszve hívni, és olly eszközről gondolkozni, mellyek által a' megüresült Püspöki székekben másokat ültethessen, és *Nagy Károly Császár, 's Sz. Lajos*, az első *Ferentz Király* és 10-dik *Leo Pápa* közt kötött Concordatum előtt való minden századoknak példájok szerént, jövendőben is hasonló módon mivelhessen ; mivel a' Katolika vallás természete azt kívánna, hogy a' Püspökök szolgálatjok, és kiküldetések nélkül el nem lehet."

„Illyenképpen az az *I. Ferentz Király*, és *X. Leo Pápa* közt végbe ment nevezetes megegyezés, mellynek az *A. Sz. Egyház*, a' *Fő iskolák*, és a' tellyes hatalommal bíró, vagy másoktól nem függő *Kormány székek* ellene mondtak, és a' mellyről az azon időben élt *Publicisták*, avagy *törvénytudók* és nagy *Statisták* azt mondták, hogy a' *Király* és *Pápa* olly költsönös just ígértek egymásnak, melly egyiket sem illette. — A' jelenvaló szempillantattól fogva a' *Püspököknek* sorsok, a' kiknek olly nagy befolyásokban van a' vallás dolgában, a' *Párisi Concilium* végzésétől fog függeni. Ez a' *Concilium* avagy *Zsinat* fogja meghatározni, ellehet e' *Frantzia Ország* úgy *Püspökök* nélkül lenni, mint *Német Ország*.

(Jegyzése az újság Írónak.) Concordatnak neveztetett az a' megegyezés, mellyre *I. Ferentz Fr. Ki-*

rály 1515-dik esztendőben, December 14-dik napján X. Leo Pápával lépett vala, melly szerént a' nevezett Frantzia Királynak jussa vólt arra, hogy minden megüresedett Érsekségekben, Püspökségekben, és más Papi fő hivatalokban, minden választás nélkül, hat hólnap elforgása alatt azokat a' Pápa hivataljokban megerősíteni, 's az eránt bullájokat, avagy petsétes leveleiket kiadni köteles leszen. Ez a' Concordatum, avagy megegyezés, a' Canonium Jusban, az az, az egyházi törvényben, *Pactio Regis Galliae cum Pontifice de beneficiis Ecclesiasticis* neveztetik,)"

„Egyébaránt, hogyha más tárgyakra nézve is valamelly villongások voltanak is a' Császár, és a' Római világi Fejedelem közt, de semmi villongás nem vólt a' Császár és a' Római világi Fejedelem közt, nem vólt a' Császár, és a' Pápa, és mint a' vallás feje közt, és a' legfélelme-sebb lelkekre nézve is semmi ok nints a' nyughatatlanságra.

A' mi a' tengeri erőt illeti.

☞ Mi ugyan a' *Guadalupi* szigetet Amérikában, és az *Isle de France* szigetet az Aethiopiai vagy Seretseny tengerbe elvessztettük, de azért, ha nagy kívánságunk vólna is azoknak a' szigeteknek segíttiségre való menetelre, de még is vakmerő képpen való szerentsét nem teszünk, és a' mi erőtlen tenger hajóseregeinket kikötő helyeinkből ki nem küldjük. Hollandiának országunkal való öszvekapsoltatásától fogva, a' mi tengeri erőnk tíz ezer Matrozokkal, avagy hajós katonákkal, és 13 línea hajóval öregbítettett. — A' Scaldis vizében, és Toulonban számos tengeri seregeink vannak. Külömbkülömb kikötőhe-

lyeinkben több és kevesebb línea hajóink állanak, és Antverpiában 15 línea hajók építtetnek. Ottan olly rendelések tétetődtek, hogy a' mi Schelde vagy Skaldis folyóvízben lévő kis hajóseregünk számos hadakozó hajókkal öregbítsen. — A' Cherburgi kikötő helyben két línea hajók vagynak munkában, és ott minden féle hajó építésre szükséges matériálék olly bővőséggel találtatnak, hogy e' folyó esztendő' végezetéig 5 línea hajókat készíthetünk el. A' l' Orienti, Rocheforti, és Touloni tengeri magazínumban számos munkások dolgoznak. — Velentzében sok hadakozó hajók építtetnek. Nápoly Ország az avval való frigykötés szerént hat línea hajót, 's ugyan annyi fregatot tartozik ki állítani.

„A' mi segedelembéli kútfejeink, a' mi belső hajóseregeink elegendők lesznek, a' mi tengeri erőnket arra a' lábra állítani, mellyenn áll ellenességünknek tengeri hatalma. — A' tengeri szolgálatra intézett conscriptiónak jó következése lönn; azok a' 18, 19, és 20 eszt. ifjak, a' kik hadakozó hajóinkra küldettek, jó kedvet mutatnak a' tengeri szolgálatra, és jó s' hamar formállyak magokat. — Eskaderjeinknek, az az, a'probb hajó seregeinknek gyakorta való kievezések, a' tenger partjai mellett való hajókázások, flottáinknak, 's flottáillainknak (az az, nagyobb és kissebb hajóseregeinknek) a' hajókázásban való gyakoroltatások a' Hollandiai tenger torkában, a' Scheldben, és a' mi réveinkben, ifjú conscriptusainkat alkalmaztossakká tették a' tengeri szolgálatra, és nagy reménységet öntöttek belénk. *A' többit a' jövő postanapon.*

Nagy Britannia.

Az Alfred tzimú Londoni újság leveleknek 27-ik Juniusi darabja ezt tartja: A' Frantzia és Orosz Birodalmak közt leendő háborúról vagy békességről való kérdés még eddig meg nincs határozva. A' 17-ik Juniusi Gothenburgi levelek szérent, az északi Európában támadandó háborúról kételkedni tellyességgel nem lehet. Az Oroszok az Alandi szigetben magokat bé sántzollyák, a' hol 10000 ember van készületben. — Minden nap közelget a' forgó szél.

Mind ezekre illy megjegyzés van a' Frantzia Monitörnek 28-ik darabjában: A' száraz Európában leendő új háborúról támadt hírek az értelmesebb embereknél ugyan semmi hitelt nem nyertek, semmi bizonyos okok nem lévén azoknak el hívésekre, de már azok a' hírek is mind elenyésztek. Kiki meg van arról győződve, hogy a' száraz Európában való békesség erős fundamentomra van építve, és fundamentomos reménység lehet arra nézve, hogy állandó békesség leszen Európában, mellyre igen nagy szüksége van a' hosszas és véres hadakozások után. A' Spanyol Országi nyughatatlanságnak elvégződése, és a' szomszéd Portugalliának meghódoltatása, mellyet egyedül az Anglusoknak pireneusi félszigetből való kihajtatások által lehet eszközölni, leg főbb tzielja a' Frantzia Kórmányszéknek. Ennek mennél hamarább leendő eszközlésére számos hadi seregek küldetnek Frantzia Országból Spanyol Országba, sőt, a' mint hallatik, még annak a' hadi népnek nagy része is, melly a' Rénus vidékére rendeltetett vala, a' Spanyol Országba való menetelre vett parantsolatot.

Új ártillériak, és minden némű tábori készületek mennek azon országba s. a. t.“

A' fellyebb említett Londoni Zsurnal az Alfred következő módon okoskodik Európának jelen való politicus állapotjáról: „Végtere Napoleon is meg van arról győződve, hogy N. Britanníát a' magakereskedésében el lehet érni, és megis károsítani. Minden jól láttya és tapasztalja, hogy ő a' mi kereskedésünknek Európából való kirekesztése által nagyon árthat. Nem szükség Napoleont arra tanítani, hogy az Angliai kereskedésnek tsak egy kis nyílásra van szüksége, hogy magát a' száraz Európában kiterjeszthesse.“

Melly igen és melly hirtelen megtsökkent legyen Angliában a' kereskedés, tsak abból is világos, hogy a' munkásnak egy hétre nyóltz schillingnél, a' mi pénzünk szerént fél forintnál többet nem fizetnek a' fabrikánsok. Ennekelőtte tsak kevés idővel is 856 átsok és asztalosok vóltak Manchesterben, a' hol sok szép fáabrikái voltanak eddig Angliának, most pedig 350-nél többen nintsenek; 9000 fontok között 3000 kenyér nélkül szükölködik, 12,00 takátsok között 4170-nél töbnek semmi numkája nintsen.

Az Angliai Alsó Parlamentumnak 6-ik Juniusi ülésében, mellyben a' Lancaschiri pamok fabrikánsoknak szomorú állapotjokról néhány jegyzések tétetődtek, Oberster *Stanley* azt kívánta, hogy az onnan Londonba küldött instánsok kéréseknek meg vizsgálására egy különös Commissio neveztessek ki. Ezek a' Lankaschiri fabrikánsok jelenvaló szomorú állapotjokban a' Parlamenttól sogedelmet kértek. Ezen alkalmatossággal

a' Kintstár Cancellariususa így szóllott: „Ő ennek az igen fontos tárgynak szoros meghányása vetése után által nem láttya miként lehessen rajtok segíteni. Az ő instantziajok Commissióhoz való utasításának kedvetlen következései lehetnének, mivel olly reménység gerjesztödne benne az által, mellyet bétellyesíteni lehetlen volna. Hogyha mindazáltal a' Parlamentum valamelyik tagja az instánsoknak segítségekre valamelly eszközt találhatna, ő, tudnillik a' Kinstár Cancellariususa, a' Commissionak fel állítását nem ellenzené.

Sir L. Peele azt mondá, hogy talán lehetséges volna az instánsokon segíteni egy ideig, melly által meg lehetne őket az olly Országba való kiköltözéstől tartóztatni, melly a' fábrikákra nézve Angliával vetélkedik; leg alább addig, míg másféle élet módjára eszközt találnának. — *Ponsonby* Úr sürgette a' Commissionak felállítását, reménysége lévén, hogy találatnak olly személyek, a' kik annak oly módot javaslanának, mellyet közönségesen ki nyilatkoztatni nem akarnak. Hogy ha a'képpen semmi segítő eszköz nem találatna, úgy osztán a' tagadó feleleten az instánsok magokat meg nyugtatnák, mivel meg győződénének arról, hogy az ő kérések szorossan meg vizsgálatott légyen. — *Davies Giddy* azt mondotta, hogy semmi reménységet nem nyújthat a' Kormányzék az Instánsoknak, mivel nem is lehet azt bétellyesíteni. Hogy ha valamelly industria akarmelly okból megtsökkenik, szükség, hogy a' fábrikabéli munkások vagy oltsóbb fizetésért dolgozzanak, vagy más élet nemét válaszszanak magoknak, illyen mó-

don sok kézművesek kénytelenek lennének magokat a' földművelésre adni, 's ennek pedig az a' jó következése lenne, hogy Angliának termése megsaporodna, 's nem lenne szüksége más Nemzetektől földi termést venni.

Wahring Úr, a' kintstár Cancellariussával *Perceval* Úrral egy értelemben vólt, 's azt mondta, hogy ha senki eszközt nem talál az instáló fabrikánsoknak segítségekre, jobb lesz semmi különös Commissiót a' végre ki nem nevezni, mivel más több fábrók is követnék az instánsok példájokat, és a' pénzbéli segedelemért sok alkalmatlanságot szereznének a' Parlamentumnak, minden kereskedésbéli ágazatban közönséges lévén a' nyomorúság. Hogyha mindazáltal tsakugyan valamelly Commissiot rendelni tette a' Parlamentumnak, annak leg első, 's leg főbb kötelessége a' lenne, hogy a' kereskedés alkotmányát szorosán megvizsgálná, és kikeresné azt a' gyökeres gonoszt, melly az Angliai manufacturáknak jelenvaló szomorú állapotját okozta.

„A' Lancasteri, vagy Lankaschirei instánsok mindenütt azt hírlétek, hogy a' fábrók jelenvaló szomorú állapotjoknak leg főbb oka, az északi Amériikai szabad Republica ellen való háború legyen. *Báring* Úr is azt állatta, hogy az északi Amérika legyen az az Ország avagy Status, a' mellyel való kereskedésünket meg nem akadályoztathatta vólna az ellenség, hogy könnyű lett vólna Angliának azon szabad Respublikával való barátságos kereskedését fenntartani, de hogy Amérikára nézve oly állapotban helyheztette

légyen Anglia, mellybe való helyheztetését régtől fogva óhajtotta az ellenség 's a' t.

Az Angliai Kormányzék azt végzette, hogy a' Frantziákkal meg rakott Frantzia hajóknak meg engedődjék Anglia Országba által menni, ott colonialis, az az, Indiai portékákat vásárlani, 's azokkal mingyárt vissza térni Frantzia Országba. Az *Alfred* tzimű Londoni Zsurnál azt mondja, hogy erre a' végezésre semmit sem fog a' Fr. Császár ügyelni, mivel ő is azt fogná az Anglus hajókkal mivelni, ha azok üresen menének Fr. Országban, és Frantzia portékákat vásárlának.

Svédzia Ország.

Stockholmból Junius 25-dik napján. Tegnap Keresztelő Sz. János napján, melly nap reánk nézve kettős tekintetből is nevezetes vólt, Drottningholmban pompásan meginnepeltetett. Tudniillik a' Királyi Udvar ezen a' napon a' Korona Hertzeg neve napját megtisztelni akarván, mindent elkövetett, hogy azon napot kellemetessé tehesse. Példának okáert, a' régi ősi szokás szerént a' Kastély kertiben egy nagy árnyékos fa állítatott fel, a' melly alatt az ott és szomszéd faluhelyekben lévő lakosok gazdagon megvendégelttek, a' melly alkalmatossággal Eő Kir. Felségek, és a' Korona Hertzeg a' vendégekhez lebotsátkozván, őket nyájasan mulattatták, 's velek együtt örvendettek. Eő Kir. Hertzega az oda gyülekezett hadi népet a' kastély kapuja előtt való táborhelybe vezette, 's meg mustráltta, a' Fels. Király és Királyné is megjelentek, jelen vóltak az örökös Hertzeg és Status Tanátsos 's General

B. Adlerkreutz is. Minden jelen volt személyek nagyon örvendettek a' Király' friss és víg kinézésén.

Orvos Doktor *Osbeck* a' Stokholmi medicum Collegiumnak, a' gonosz venerus nyavalyának orvoslásokra talált eszközét, a' megvizsgálás végett által adván, és az helybe is hagyattatván, egy közönségessé tett írásban arra serkengette a' Svétzia Országí Apatikáriusokat, hogy az ő találmányát, az erdei vad székfűt (*Cariophyllum Sylvestre*) magoknak bőven szerezzék meg, melly az ő vénus nyavalyának orvoslására való pilulájának egy fő része.

Azok a' Svétziai Országí kerületek és megyék, mellyek a' Conscriptionnak ellent állottak, és ifjait a' regementeknek öregbítésekre oda adni nem akarták, későbbben megbánták tselekedeteket, 's Deputátusokat küldvén Eő Királyi Felségéhez botsánatot kértek, 's egészen a' Felség szabad tettzésére bízták magokat. Ezek a' Deputátusok a' korona Hertzeg eleibe botsáttatván audientziára, nékiek nem tsak megengedett, hanem egyszersmind a' Király kegyelmességébe ajánlotta őket. Ezen alkalmatossággal következőképpen szólott hozzájok a' Korona Hertzeg.

„A' midőn a' Király egy Ország törvényét eszközteni, és a' Karoktól 's Rendektől bévett rekrutirozását az ármádiának két három résszel meg kevesítetni akarta volna, nem gondolta, hogy annak valaki akadályt tegyen. Nem is tsalatkozott meg reménységében; minden tartományok meg esmerték azt, hogy Eő Kir. Felsége annál fogva Svétzia Ország mástól való nem függésének, sza-

badságának, Constitutiojának fenntartásáról, 's jövendőbeli boldogságáról szorgalmatoskodik. Egyedül néhány Megyék bátorkodtak illy kérdést tenni, ha az Eö Kir. Felsége által helybe hagyott végzését az Ország Rendjeinek eszközteni kell e vagy nem? melly értésére esvén a' Kórmányszékek, legottan meg parantsolta a' törvényszékek és fegyvert viselő hatalomnak, hogy az eltévedteket vezessék vissza a' jó útra és a' zenebona indítókat büntessék meg. Ezek az utolsóbbak semmi kegyelmet nem fognak nyerni, a' törvény érdekli őket."

„Fordítsátok szemeteiket az elmúltakra! Gondoljátok meg, mik vóltatok 20 esztendővel ennelelőtte, 's mik vagytok most. Annak megtartására, a' mi nektek maradt, reátok nézve semmi kezeségtek nints másban, hanem a' fegyverben, és abban az állandó akaratban, hogy ti a' szükség idején azt hasznatokra fordítjátok. — Ne szorgalmatoskodjatok arról, hogy a' ti fiaitokkal rosszul bánnak, én az ő szükségüket megnyहितem, és az ő fogyatkozásaikban annak idejében magam is részesülni fogok, a' ditsőség ösvénye minden előtt nyitva van, a' ki magát jól viseli, reménysége lehet, hogy jövendőben az ármádiánál vezér leszen."

„Örömmel engedek kéresteknek, és a' kegyelemért kérni fogom a' Királyt. De vallyátok meg, valósággal megbántátok é, a' mit miveltetek? Félelemből, vagy tettetésből, vagy a' hazához való szeretetből jöttetek é ide, vagy esküvéstekre való figyelmezésből, vagy uralkodó Fejedelmek eránt való tiszteletből? Ha szívszerént való

megbánás titeket nem lelkesít, ne is mennyetek a' Király tekéntete eleibe, Eő Felsége a' ti polgárokhoz nem illő indulatjaitokat szemeitekből kilátja; hogyha pedig a' megesett dolgot igazán megbántátok, avval az atyai jósággal fog Eő Felsége titeket el fogadni, a' mellyel szokta az édes atya maga eltéveledett gyermekeit."

„Most tehát, midőn a' megbotsátáshoz reménységtek van, mondjátok meg szabadon, nem féltetek é a' ti zenebonáskodó gyülléseitekben attól, hogy 12-ik *Károly* Királynak árnyéka felettetek lebegett, 's azt hányta szemetekre, hogy ti hazátokat védelmezni nem akartátok? — Annakutánna a' Királyhoz fordúlván a' Korona Hercegeg így szóllott:

A' Roslageni lakosoknak egy része meg kért engemet, hogy Felséged előtt talmátsok legyek. — Azért a' kegyelemért esedeznek, melly Felségednek eleiől fogva tulajdona vólt. Azt mondják Felségednek, hogy az ő feltett tzeljok nem vó t a' Felséged kiadott parantsolatjának nem engedelmeskedni. Egyedül a' gondolatlanság, és az idegenektől kiszóratott hírek háborították meg egy szempillantatig az illendőséget, és a' tsendességet. Mindnyájan meg vagynak arról már győződve, hogy a' rendetlenség ideje Svétzia Országból örökre ki ment, meg vannak arról győződve, hogy a' törvény és igazság szeretete, és a' Felséged parantsolatja eránt való mélylységes tisztelet nélkül semmi szerentséjek nem lehet.